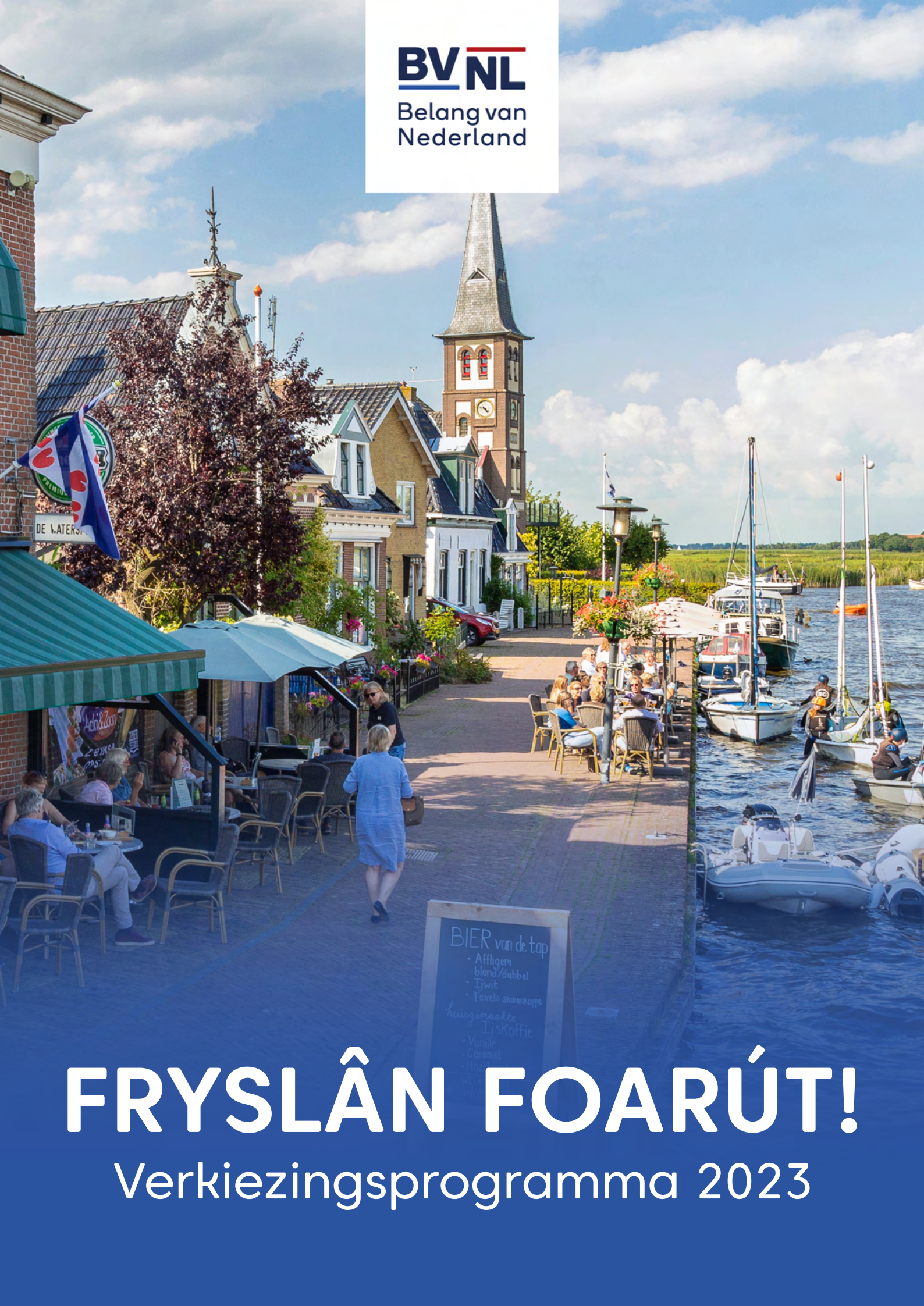

FRYSLÂN FOARÚT!

Verkiezingsprogramma 2023

Voorwoord

Fryslân is Fryslân. En onze mooie provincie Friesland behoort evenals de elf andere unieke provincies tot de gezamenlijke natie Nederland. Op basis daarvan voert onze provincie zowel landelijk als eigen beleid uit. Over veel zaken mag de provincie zelfstandig beslissen. Het betreft daarbij vooral vraagstukken van ruimtelijke ordening. De aanleg van natuur betreft juist weer uitvoering van landelijke wetgeving. Zo bepaalt de provincie gemeente-overstijgend waar wegen, spoorwegen, scheepvaartverbindingen, industriegebieden, agrarische en natuurgebieden en recreatieve voorzieningen komen.

Verder is de provincie verantwoordelijk voor de aanleg en het onderhoud van provinciale wegen, fietspaden en bruggen. En zorgt zij voor schoon zwemwater en veilige routes voor vrachtwagens met giftige stoffen. Daarbij stelt de provincie zich als eigen autonome taak het stimuleren van de regionale economie en welzijn en cultuur. Bestuurlijk gezien houdt de provincie toezicht op de waterschappen en op de gemeenten. Zo laten gemeenten elk jaar hun begroting en jaarrekening goedkeuren door het college van Gedeputeerde Staten.

Het bestuurlijke adagium in Fryslân is dat de drie overheden zoveel als mogelijk als één overheid naar buiten toe acteren. Samenwerken dus. Het Rijk stelt de provinciaal te besteden financiële middelen ter beschikking via het Provinciefonds. Daarnaast heft de provincie belastingen via de Motorrijtuigenbelasting in de zin van Provinciale Opcen en Grondwaterbelasting. Overige inkomsten vallen de provincie toe door rendement, dividend, subsidies en overige baten.

Voor de aanstaande bestuursperiode 2023-2027 bedraagt de begroting 483 miljoen euro aan uitgaven en inkomsten. In het belang van Fryslân zal BVNL tijdens de nieuwe besluitvormingsperiode 2023-2027 op uiterst transparante, kritische en verantwoorde wijze met het uitgavenbudget omgaan. De BVNL kernwaarden zullen daarbij altijd leidend zijn.

Grite Wymenga-Kooistra | Provinciaal Statenlid Provincie Fryslân
Siebe Jan Vogelzang | Gemeenteraadslid Noardeast-Fryslân

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Bestuur	5
Infrastructuur	6
Economie	10
Wonen	13
Omgeving	15
Mienschap	16

Bestuur

In aansluiting op de Provinciale Staten verkiezing 2023 zal op basis van politieke onderhandelingen een (nieuw) College van Gedeputeerde Staten gevormd worden. BVNL is voorstander van een absoluut duaal College.

Zij wil af van de in het bestuurlijke systeem nog steeds niet volledig verdwenen verstrengeling tussen enerzijds leden van het GS-College en anderzijds Provinciale Statenleden met een zelfde partijbelang. Het vormen van een zakencollege is volgens BVNL dan ook een goede optie.

Tijdens de Collegevorming moet eveneens gestreefd worden naar de totstandkoming van een zo breed mogelijk bestuursakkoord.

Daarbij moet ervoor gewaakt worden het akkoord gelijk bij de start van de nieuwe bestuursperiode volledig dicht te timmeren.

Een vervolgens (continue) proces van op zoek gaan en vinden van een besluitmeerderheid per provinciaal onderwerp geldt voor BVNL als meest democratische voorkeur.

BVNL stelt niet een -absolute- permanente en pertinente partij- of fractiediscipline voorop. De bij uitstek vrij en rechtstreeks verkozen volksvertegenwoordiger stemt immers conform de grondwettelijke bepaling 'zonder last'. Het partijbelang, de 'ruggespraak' blijft daarbij recht overeind. Die open en transparante handelwijze komt de Friese kiezer toe. Daartoe behoort volgens BVNL ook veel vaker de mogelijkheid van het uitoefenen van een volksraadpleging. Om via die weg de inwoners meer invloed te verschaffen met betrekking tot de provinciale besluitvorming.

Een raadgevend correctief referendum behoort tot die mogelijkheid. Als eerste moet worden begonnen de bestaande drempel tussen Provinciale Staten en de inwoners van Fryslân te verlagen door te zorgen dat het werk van Provinciale Staten en de provinciale politiek meer bekendheid krijgt in Fryslân.

Infrastructuur

Een goede en optimaal functionerende infrastructuur vormt de levensader van onze provincie. Vervoer over de weg, het water, het spoor en transport door pijpleidingen, ziet BVNL allemaal als even belangrijk. Ook (regionaal) vliegverkeer en elektrische en digitale infrastructuur valt daaronder. Ze zorgen letterlijk en figuurlijk voor de vereiste verbinding van onze noordelijke provincie met de rest van Nederland en de wereld. Daardoor ingetreden economische en immateriële vooruitgang heeft zich, ook in onze provincie, meer dan bewezen. BVNL gaat zich daarom volop en onvoorwaardelijk inzetten voor het (door)ontwikkelen van bestaande én nieuwe vervoersverbindingen. Opdat de (brede) welvaart in Fryslân ook bestendig blijft.

Ondanks dat de wettelijke verantwoordelijkheid voor het onderhoud van de provinciale wegen- en het vaarwegennet expliciet bij de provincie ligt geldt dat niet ten aanzien van de uitbreiding of opwaardering daarvan. Verbetering van bestaande infrastructuur die dient ter vergroting van de verkeersveiligheid is juist wel weer een provinciale verplichting.

N354

Vanuit die optiek stelt BVNL zich de taak een oplossing te vinden voor de veiligheids- en doorstroomproblematiek op de N354-verkeersverbinding tussen de steden Sneek en Leeuwarden. Een in opdracht van de provincie reeds verschenen onderzoeksrapport laat zien dat de geraadpleegde weggebruikers (11.000 tot 12.000 per dag) en aanwonenden van deze 'stroomweg' verbinding, de weg als uiterst onoverzichtelijk en gevaarlijk ervaren. De gerapporteerde oplossing ligt in het plegen van grootschalige en dus dure ingrepen op deze toekomstbestendige verkeersroute. BVNL wenst in de komende bestuursperiode de hiervoor benodigde gelden vrij te maken om dit al zo lang uiterst storende en gevaarzettende verkeersprobleem, definitief uit de weg te ruimen.

Daarnaast is er het BVNL speerpunt om in het kader van veiligheids- en economische factoren de provinciale beroepsvaarwegen vaarweg Drachten' en 'vaarweg Heerenveen' nogmaals expliciet op de politieke agenda te zetten.

Vaarweg Drachten

Ten aanzien van vaarweg Drachten geldt de BVNL doelstelling van een definitieve opwaardering van deze vaarroute voor CEMT klasse- Va schepen middels een nieuw aan te leggen tracé door de grotendeels te ontpolderen en her in te richten polder De Hege Warren. BVNL stelt dat deze gedeeltelijk nieuwe waterverbinding naar Drachten (alsnog) deel uit moet gaan maken van de zeer recent vastgestelde uit te voeren 'Planfase Gebiedsontwikkeling De Hege Warren'. Het op het huidige Alde Feanen-vaartraject bestaande probleem van risicovolle veiligheidssituaties tussen de beroeps- en de recreatievaart wordt door deze ingreep in één klap weggenomen. En het biologisch rijk geschakeerde Nationaal Park De Alde Feanen zal daardoor maximaal geconserveerd kunnen worden.

Niet in de laatste plaats wordt er zo recht gedaan aan de provinciale 'Langetermijnvisie op de vaarwegen en de bereikbaarheid van Friese binnenhavens' (2018). Het document waarin Provincie Fryslân zich onverbloemd tot taak stelt de voor Fryslân zo belangrijke binnenvaart goed te faciliteren met voldoende capaciteit op zowel de bedrijventerreinen als in het vaarwegennetwerk voor klasse Va-activiteiten. Het Friese havenecosysteem bestaande uit acht Friese industriële binnenhavens kan en moet in die samenhang een sprong voorwaarts maken. Ten behoeve van zowel een algehele provinciaal sterke en duurzame waterpositie als internationale concurrentiepositie. Voor die 'stip op de horizon' gaat BVNL zich breed en sterk inzetten.

Vaarweg Heerenveen

Ook de huidige beroepsvaarweg naar Heerenveen vereist een trajectmatige opwaardering naar CEMT klasse-Va schepen. Zonder daarbij de veiligheid van de pleziervaart ter plaatse uit het oog te verliezen. De tot heden op dit traject toegelaten klasse-IV schepen kunnen als concurrentie- en technisch verouderd niet meer wedijveren met het ruimer te bevrachten - en meest duurzame Va-schip.

De door marktwerking inmiddels ingetreden schaarste in klasse-IV schepen zorgt er met name voor dat de betrouwbaarheid van de aanvoer van grondstoffen in Heerenveen (o.a. Bedrijventerrein Kanaal) en Akkrum in direct gevaar is. BVNL strijdt tegen deze politiek bestuurlijke rem op de lokale economische groei. Ook het dreigende gevolg dat door deze (te) kleine klasse-IV schepen een overstap van vervoer over het water naar transport over het reeds overvolle wegennet wordt gemaakt, moet voorkomen worden.

Lelylijn

De doelstelling in het landelijk regeerakkoord van 15 december jongstleden om de Lelylijn aan te gaan leggen wordt door BVNL omarmd. Een landelijk reeds gereserveerd bedrag van 3 miljard; waarnaast medefinanciering vanuit de regio(s) en Europese fondsen zal uiteindelijk tot realisatie van de nieuwe spoorlijn moeten leiden. Een snelle(re) verbinding tussen Fryslân en de Randstad, vice versa.

De Lelylijn maakt deel uit van het Deltaplan Noordelijk Nederland met nieuw te ontwikkelen en te ontsluiten woningbouwgebieden. Hoofdsteden en regionale steden zullen dienen als schakels en centra voor voorzieningen, wonen en werken.

Deze Amsterdam-Lelystad-Emmeloord-Heerenveen-Drachten- Groningen-verbinding gaat, samen met toekomstige aansluitingen naar Hamburg en Scandinavië, voor een sterk verbeterde internationale bereikbaarheid zorgen. En aldus voor een versterking van de Friese welvaart. Nu dit omvangrijke landelijke project zich qua besluitvorming en uitvoering nog in een eerste fase bevindt zal de realisatie van het totaalplan nog lange tijd (10 tot 15 jaren) op zich laten wachten. Wat BVNL betreft zal in het komende tijdsbestek ook de Friese inwoner zijn of haar stem aangaande dit spoortracé door de provincie, kunnen laten horen. Zowel via de lokale volksvertegenwoordigers als desgewenst via een te organiseren raadgevend (correctief) referendum. BVNL wil aldus samen met de inwoners aan het roer staan ten aanzien van grote provinciale projecten.

Holwerd aan Zee

Ten aanzien van het nog premature, ambitieuze ontwikkelproject Holwerd aan Zee stelt BVNL zich constructief en realistisch op. In het jaar 2023 zal hierover vanuit de Stuurgroep meer inhoudelijke duidelijkheid gaan komen qua mogelijke voortgangsrealiteit van het project.

Openbaar vervoer (OV)

Jaarlijks worden er in Fryslân zo'n 8 miljard reizigerskilometers gemaakt waarvan grofweg driekwart in de auto, 8% in het OV, 7 % op de fiets en 3% lopend. De (niet) nabijheid van voorzieningen is van grote invloed op de keuze van het vervoermiddel. Zo is er in Fryslân, meer dan elders, een hoger autobezit; 1,16 voertuigen per huishouden. Alle ruim 400 kernen met een dorpsstatus beschikken over een vorm van openbaar vervoer. Dit zogenoemde D(unne)-lijnnennet op het platteland wordt echter evenals de (intensieve) hoofdstructuren, grotendeels bediend met klassiek busvervoer; grote bussen waarin vaak nauwelijks passagiers aanwezig. In ruim 100 kernen rijdt reeds uitsluitend een kleinere Opstapper. En 35 kernen beschikken alleen over een belbus of buurtbus. Hoe de provinciaal wettelijke taak van kernen-mobiliteit voor de inwoners gegarandeerd kan blijven is een uitdagende vraag. Nu de torenhoge uitgavenpost ten behoeve van het traditionele plattelands- busvervoer niet meer in verhouding staat met het te verschaffen nut.

Wat BVNL betreft dient het antwoord op die vraag te komen vanuit de inmiddels door de provincie in gang gezette 'aanbesteding busconcessie 2024-2034'. De provincie zal samen met de aanstaande nieuwe bus vervoerder grote haast moeten maken met het plegen van onderzoek naar een optimale vorm van alternatief (openbaar) vervoer op maat. Een nieuwe vervoersoplossing die voor de inwoner voldoende comfort biedt en provinciaal gezien betaalbaar is. BVNL pleit in dit verband voor een eerste vernieuwingsstap door de OV-bus diensten op de D-lijnen geleidelijk aan af te splitsen van de diensten op de rendabele hoofdstructuren.

De concessie op die manier feitelijk en financieel uit elkaar te trekken. Zo valt de onrendabele plattelandslijn mogelijk te combineren met het reeds bestaande gemeentelijke WMO- en Leerlingvervoer. Het Mobiliteitsbureau Noardeast Fryslân (Jobinder) dat, via Arriva, het provinciale Opstappervervoer al langer succesvol uitvoert kan in die transitie een grote(re) rol spelen. Doorontwikkeling van dit bureau in samenspraak met de gemeenten is voor BVNL een vereiste. Ook behoort daarbij het opzetten van data-infrastructuur om zo tot een maximale inzet van hedendaagse slimme mobiliteit te komen. De komende bestuursperiode zal BVNL zich inzetten voor realisatie van meer flexibiliteit, efficiency en rendabiliteit in het Friese OV. Zo wil BVNL enigerlei vorm van Openbaar Vervoer in alle Friese kernen realiseren.

Economie

Friezen waarderen de leefbaarheid van onze provincie al jaren hoog. BVNL wil dat zo houden. Leefbaarheid omvat een brede term die ziet op het voorzieningenniveau van ondermeer wonen, cultuur en erfgoed maar ook op energie, openbaar vervoer, infrastructuur, sociale leefbaarheid en een gezonde leefomgeving. Een bereikbaar en toekomstbestendig voorzieningenniveau kan in de visie van BVNL uitsluitend gerealiseerd worden door primair een vitale economie te bevorderen.

Daar richt BVNL zich op.

Geenszins een geringe opdracht nu de demografische veranderingen in Fryslân zich blijven voortzetten. Ondanks aanwezige migratie- effecten blijft er in totaliteit een aanhoudende daling van inwoners.

Verhoudingsgewijs is er een toename van het aantal huishoudens en sprake van wegtrekkende jongeren (ontgroening) alsook een sterke (dubbele) vergrijzing. De grote daling van de beroepsbevolking tot het jaar 2050 zal leiden tot een afname van 71.000 inzetbare mensen in de provincie. En dat terwijl onze productie per inwoner nu reeds bijna een derde lager ligt dan in Nederland. Mede daardoor zijn ook de inkomens in deze provincie lager.

Friezen blijken meer dan gemiddeld aangewezen op sociale voorzieningen. De laaggeletterdheid ligt hoog en het aantal Friezen dat doorstudeert is laag. Het eerdere provinciale adagium “met minder mensen hetzelfde werk uitvoeren en daarmee het huidige welzijnsniveau handhaven” biedt volgens BVNL onvoldoende garantie voor het daadwerkelijk kunnen vasthouden daarvan. De nu door de provincie gemaakte keuze voor duurzame banen met een sterke nadruk op circulair lijkt evenmin een voldoende effectieve strategie voor het onverminderd op peil houden van de leefbaarheid.

Met name de kleine(re) bedrijven in de provincie blijken het circulaire concept nog maar moeilijk te kunnen omarmen.

Vitaliseren economie

BVNL legt sterk de nadruk op het stimuleren van de economie door actief meer grote - en mkb-ondernemers aan de provincie te binden. Door met name een onderscheidend en vriendelijk vestigingsklimaat te bewerkstelligen. En vooral ook door meer werknemers van buiten de provincie te interesseren voor een baan of woonplaats in Fryslân of Noord Nederland.

In die context zal er een forse verschuiving; een herschikking in het provinciale uitgavenbudget moeten plaatsvinden. In de zin van het toekennen van aanzienlijk meer financiële middelen ten behoeve van deze uiterst belangrijke provinciaal autonome kerntaak.

BVNL wil deze financiële besteding daarbij tegelijk omvormen tot een structurele uitgavenpost voor de lange(re) termijn. Het recent begrote bedrag van 24 miljoen euro in 2023 dat vervolgens met ingang van 2024 daalt naar slechts 4,5 miljoen euro als incidentele voorziening, valt vanaf dat moment immers niet (meer) als een volwaardige economische stimulans te kwalificeren.

Waterstofgas-ontwikkelingen

Een hoger structureel budget schept ondermeer kansen om (alsnog) samen met Provincie Groningen en Provincie Drenthe een gezamenlijke 'Investeringsagenda Ontwikkeling Waterstof' op te zetten. Het reeds ingezette mega-waterstofproject North 2 te Eemshaven Groningen blijkt inmiddels de hele keten van productie van groene waterstof tot opslag en distributie naar grote industriële partijen te beheersen. Als eerste zouden diverse (grote) Friese bedrijven of industrieclusters van deze nieuwe energievoorziening kunnen profiteren. Door versneld te realiseren aan te koppelen aansluitpunten op de reeds via provincie Fryslân lopende waterstof-transportleiding (backbone) Eemshaven-Randstad. In 2025 zal de inmiddels aan Gasunie gegunde klus van aanleg van het resterende netwerk gereed zijn. BVNL gelooft in het succes van deze nieuwe vorm van energievoorziening. In ieder geval tot het moment dat er daadwerkelijk naar kernenergie overgestapt kan worden. BVNL is tegen windturbines en zonnepanelen op kostbare landbouwgrond en pleit voor het versneld inzetten op kernenergie.

Agrarische sector

Ook de Friese agrarische sector geldt als economisch vliegwiel en tegelijk als paraplu voor de samenleving als geheel. Nergens ter wereld is de grond zo vruchtbaar en het klimaat zo geschikt voor landbouw als in Noord-Nederland. Onze landbouw, voedselproductie en veeteelt zijn, los van grote economisch nationale- en internationale betekenis, van eminent belang voor de vitaliteit van het Friese platteland. Zij leveren een grote bijdrage aan de algehele leefbaarheid in de plattelandsregio's en de (kleine) dorpen. Arbeid, scholen, plaatselijke winkels en sociale cohesie; dat alles vindt BVNL uitermate belangrijk.

BVNL gunt de agrariërs alle ruimte en gelegenheid tot een verdere ontwikkeling van hun bedrijf. Bedrijfsuitbreiding niet uitgezonderd. Want juist die weg biedt kansen in de zin van het ontwikkelen van nieuwe wetenschappelijke en technologische innovatie. Nieuwe agrarische ontwikkelingen die mogelijk veel van de huidige 'problemen en stikstofcrises' kunnen oplossen. BVNL wil vooruitgang bevorderen. Geen verstikkende (overheids) beperkingen opleggen aan enthousiaste ondernemende boeren. Geen krimp; geen neerwaartse spiraal. Onderzoek leert immers dat stagnatie in (economische) vooruitgang de mensheid ongelukkiger en intoleranter maakt.

BVNL-Fryslân wil het provinciaal brede welvaarts-geluksgevoel vasthouden dat zo zorgvuldig door eerdere generaties is opgebouwd. BVNL gaat vanuit die optiek kritisch om met de komende provinciale besluitvorming op het vlak van natuurontwikkeling (Natuur en landschap), het Veenweide dossier en het Grondbeleid. Dit alles zonder het onlosmakelijk aan het agrarisch bedrijf verbonden rentmeesterschap uit het oog te verliezen.

De zorg voor dieren, het landschap, de kwaliteit van de bodem en het grondwater staan onverminderd hoog in het BVNL-vaandel.

BVNL ziet de stikstofcrisis als een op papier gecreëerd probleem, waarvoor het kabinet het exorbitante bedrag van 25 miljard heeft uitgetrokken. Dat geld kan dus beter besteed aan innovatie van de agrarische bedrijven.

BVNL is tegen het gedwongen opkopen en onteigenen van agrariërs voor stikstofdoelen.

Wonen

Hoe aantrekkelijk is het om in 'it bêste lân fan d'ierde' te wonen. Echter in Fryslân zijn er, evenals landelijk, te weinig woningen. En dat terwijl er ruimte genoeg is in de provincie. Ruimte om te wonen, te werken en te recreëren, allemaal naast elkaar in het groene en waterrijke landschap.

BVNL wil actief inspelen op de grote dynamiek die zich op onze woningmarkt voordoet.

Nieuwe kansen, uitdagingen en ontwikkelingen dienen zich immers aan qua thuiswerken en de steeds verdergaande digitalisering. Het inmiddels becijferde aantal van 17.500 nieuwe woningen voor de Friese bevolking tot het jaar 2030 blijkt in die zin niet toereikend. Alleen al gezien het huidige aantal van 10.000 openstaande, voornamelijk niet op te vullen, arbeidsvacatures.

BVNL pleit er voor om naast binnenstedelijke bouw meer buiten; rondom de Friese dorpskernen te gaan bouwen. Meer dan tot nu toe het geval. Niet alle groen rond de kernen draagt immers een absolute landbouw of natuurbestemming.

Ligt de autonome bevoegdheid van de kwaliteit van de woningvoorraad bij de gemeenten; de ruimtelijke planontwikkeling betreft juist een exclusieve taak van de provincie.

Het Provinciebestuur zal wegens de urgentie van het huisvestingsprobleem; dat vooral de Friese jongeren als starter op de woningmarkt treft, het voortouw moeten nemen. De regie nemen door een provincie breed plan te maken waar en op welke locaties extra woningen, maar ook bedrijvenparken en kantoren et cetera gerealiseerd kunnen worden. De doorstroom van met name gezinnen naar de 'buitenring' bevorderen, zodat de starters aan de voorkant kunnen instromen. Ook dient er plek te zijn voor nieuwe inwoners werkzaam buiten de provinciegrenzen omdat zij bijdragen aan de bestaanszekerheid van de dorpen.

BVNL vergt een voortvarende aanpak van de provincie . Niet wachten op (toekomstige) Lelylijnontwikkelingen en de daarmee gepaard gaande woningbouw. Een eigen specifiek provinciaal wonen plan kan immers te zijner tijd en bij voorrang in de landelijke woningbouwplannen worden ingepast.

Qua versnelling en uitbreiding van de stedelijke woningbouw kunnen nu alvast 'woondeals' tussen Provincie en het Ministerie van BZK worden overeengekomen. Ook een versneld provinciaal toewijzen van extra woningen aan de ruim 400 Friese dorpen en buurtschappen kan zonder een nader vereiste regionale afweging plaatsvinden. BVNL wil zich hiervoor hard maken.

Eigen woningbezit of het hebben van een eigen woonplek brengt immers meer emancipatie, meer zelfbeschikking en meer betrokkenheid van burgers in hun leefomgeving teweeg. BVNL wil ertegen strijden dat deze welzijnsfactoren verder onder druk komen te staan.

Zo kunnen (lang) leegstaande gebouwen mogelijk sneller via de gemeenten worden omgebouwd naar woonruimte op maat. Als bijdrage tot het oplossen van de bestaande kamernood. Zodat met name de voor BVNL zeer wenselijke (door)groei van de unieke faculteit Campus Fryslân te Leeuwarden daarvan geen belemmering ondervindt.

Het invoeren van een binnenstedelijke 'plafondloze' programmeer-ruimte behoort eveneens tot de mogelijkheden evenals meer experimenteerruimte aan gemeenten laten bij tijdelijke en vernieuwende woonvormen.

Het uiterst stagnerende gegeven in de woningmarkt dat het gemiddeld acht 'ambtelijke' jaren duurt om een vergunning voor woningbouw rond te krijgen dient volgens BVNL snel en fors in tijd teruggedrongen te worden.

Omgeving

Een mooi Fryslân willen we zijn. Het kenmerkende Friese Landschap vormt daarvoor het fundament. De Friese ruimte heeft veel kwaliteiten die BVNL wil behouden en versterken. Een vooruitstrevende en duurzame landbouw, natuurbescherming, een schoon milieu en een goede (grond)waterkwaliteit ziet BVNL als doelstelling van die ambitie en verantwoordelijkheid.

Ook een klimaatbestendige inrichting van de provincie door het creëren van een meer robuust watersysteem en waterkeringen op orde brengen hoort daarbij. Daarnaast hecht BVNL sterk aan herstel van de al langere tijd achteruitgaande landschapselementen als singels, boomwallen, slotenpatronen en oude slaperdijken. Daarom is ook voortzetting van de subsidieverlening aan ondermeer de Nationale Landschappen (Noardlike Fryske Wâlden en Stichting Mar en Klif) en Landschapsbeheer Fryslân (LBF) zo belangrijk.

Daarentegen is er in de visie van BVNL geen plek voor de wolf in het Friese landschap. De qua omgevingsbeheer in grote overvloed verschenen landelijke en provinciale natuur(herstel)programma's aangaande biodiversiteit, invasieve exoten, Natura 2000, Natuur Netwerk Nederland, weidevogels en ganzen(schade) blijkt inmiddels één grote, niet meer te ontrafelen beleidskluwen te worden.

Met als gevolg dat de vaak meervoudig vastgestelde natuurdoelen, taken en uitvoering een bijna onuitputtelijke aanslag plegen op de financiële overheidsmiddelen. Provinciale budgetten waarop wegens de omvang en ondoorzichtigheid van het beleid nauwelijks tot geen controle meer uit te voeren is.

Voor BVNL geldt ter vermijding daarvan de insteek om bij ieder nieuw vast te stellen Fries beleid te toetsen of de nieuwe regelgeving provinciaal noodzakelijk is en of zij uitvoerbaar en te handhaven is.

Mienskip

De Friese provincie zit vol ambitie. Vol gedreven mensen met talenten. Inwoners die samen initiatieven ontplooiën en zo bijdragen aan een goede en gezonde toekomst voor hun leefomgeving. Hoe klein het dorp of het buurtschap qua inwonertal soms ook is. Nergens anders doen ook zoveel mensen vrijwilligerswerk als in Fryslân. Juist op het vlak van leefbaarheidsprojecten en cultuur. En daarbij is ondersteuning, financieel en immaterieel, zeer gewenst en welkom.

Zo kent Fryslân al jarenlang Doarpswurk. Zij biedt die ondersteuning aan de burger. Proactieve, innovatieve en toegankelijke hulp bij initiatieven die de gemeenschapszin in dorpskernen versterken. Zo wijst Doarpswurk de initiatiefnemende burger de weg naar de subsidieregeling het 'Iepen Mienskipsfûns' (IMF). En biedt hulp bij de aanvraag.

Deze eveneens uiterst toegankelijke provinciale IMF-subsidieregeling met weinig regels heeft in dit verband haar maatschappelijke nut al meer dan bewezen. Leefbaarheidsprojecten kunnen tot maximaal 40% van de kosten van het initiatief gefinancierd worden.

Ook Doarpswurk zelf wordt als organisatie bekostigd door provincie en gemeenten samen doch daar gaat in 2027 een einde aan komen. Deze provinciale subsidie wordt -wegens verminderd budget- afgebouwd. Waarbij overigens (in september 2021) in de 'Beleidsbrief Leefberens' is vastgesteld dat er -wel- een brede netwerkorganisatie als vervolguitgangspunt overeind moet blijven.

Het feit dat tot op heden nog steeds niet duidelijk is hoe die (nieuwe) netwerkorganisatie eruit komt te zien en tegelijk gevreesd wordt dat hiermee de opgebouwde Doarpswurk-expertise verloren gaat, vereist actieve BVNL actie. Juist omdat het gaat om de verwezenlijking van ideeën en projecten vanuit de samenleving zelf. Initiatieven die de leefomgeving doen groeien en bloeien. BVNL gaat wegen zoeken om deze -en diverse andere- zo belangrijke schakels naar lokaal geluk in stand te houden. Yn it belang fan Fryslân.